

ЄРШОВА Н.Ю., канд. екон. наук, доц. каф. ЕАтаО НТУ «ХПІ»
БАБКІНА М.С., студент каф. ЕАтаО НТУ «ХПІ»

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОЦІНЮВАННЯ
ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ
ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИХ ДАНИХ ПРО ВЛАСНИЙ
КАПІТАЛ**

Питання оцінювання платоспроможності підприємства в умовах ринкової економіки набувають особливого значення. Теоретико-методичним аспектам аналізу та оцінюванню платоспроможності підприємства присвячені наукові праці Є. Ф. Брігхема, В. В. Ковальова, М. М. Крейніної, М.С. Абрютиної, А.В. Грачова, А.Д. Шеремета, Е.І. Уткіна, Л.П. Кулаковської, В. О. Меца, Г.В. Савицької, Ю.С. Цал-Цалка, Є.А. Носової, Є.В. Мниха, А.М. Поддєрьогіна, Б.Є. Грабовецького та ін. Завдяки роботам цих вчених сформульовано підґрунтя для подальших наукових досліджень. Проте, до цього часу не сформовано єдиного підходу щодо організації й методики аналізу, який би забезпечував отримання об'єктивної, багатогранної, точної та достовірної інформації про рівень платоспроможності економічного суб'єкта

на основі обліково-аналітичних даних про власний капітал.

Обліково-аналітична інформація є результатом функціонування відповідної системи забезпечення. Для формування методичних засад здійснення обліково-аналітичного забезпечення платоспроможності підприємства з'ясуємо суть поняття «обліково-аналітичне забезпечення». Підходи до його трактування в економічній літературі суттєво різняться (таблиця 1).

Таблиця 1 - Змістовне наповнення поняття «обліково-аналітичне забезпечення»

Автор	Змістовне наповнення
Л.О. Волощук [1, С. 330]	єдність підсистем обліку, аудиту та аналізу, взаємодіючих через інформаційні потоки в процесі формування і передачі оперативної та якісної обліково-аналітичної інформації для забезпечення обґрунтованості та ефективності прийняття управлінських рішень у системі управління підприємством, а також зовнішніми користувачам
Н. Голячук [2, с. 410]	компонент інформаційного забезпечення управління підприємством дозволяє розв'язувати функціональні задачі управління, забезпечуючи керівництво повною та достовірною інформацією про господарські процеси та зв'язки із зовнішнім середовищем
А.Г. Загородній [3, с.59]	це сформована на засадах системного підходу форма організації усіх видів обліку та аналізу, метою якої є забезпечення менеджерів підприємства та інших зацікавлених осіб інформацією для прийняття поточних і стратегічних управлінських рішень, а також для контролю за їхньою реалізацією. Ця система об'єднує підсистеми облікового та аналітичного забезпечення, а також підсистему контролю. Перша підсистема охоплює усі види обліку (фінансовий, податковий, управлінський), друга – усі види фінансового та економічного аналізу, а третя – внутрішній та фінансовий контроль суб'єкта господарювання
Т.Г. Камінська [4, С. 6]	обліково-аналітичне забезпечення являє собою досить складну інформаційну систему, тому що мова йде про різні рівні управління, багаточисельні об'єкти фінансового менеджменту
С.М. Петренко [5, С. 42]	сукупність реалізованих рішень відносно обсягів інформації, її якісного та кількісного складу, розміщення і форм організації. Метою інформаційного забезпечення управління є своєчасне надання необхідної та достатньої інформації для прийняття управлінських рішень, що забезпечують ефективну діяльність як підприємства в цілому, так і його структурних підрозділів
М.Г. Твердохліб [6, С. 22]	сукупність форм документів різних видів призначення, нормативної бази та реалізованих рішень щодо обсягів, розміщення і форм існування інформації, яка використовується в інформаційній системі під час її функціонування на об'єкті управління
Н.А. Тичініна [7, С. 104]	єдність систем обліку та аналізу, що поєднані інформаційними потоками для управління економічними процесами при виборі (або реалізації) напрямів стійкого розвитку та варіантів їх фінансування
Н.Н. Хахонова [8, С. 232]	складний динамічний комплексний процес, що забезпечує задоволення інформаційних потреб керівників та виконує функції раціоналізації діяльності його апарату

Основу обліково-аналітичного забезпечення оцінювання платоспроможності підприємства становить інформація як

сукупність відомостей про внутрішнє і зовнішнє середовище підприємства. За результатами аналізу праць Н. Голячук, Л.О. Волощук, А.Г. Загороднього, Т.Г. Камінської та ін. можна виділити напрямки оцінювання платоспроможності підприємства: показники структури джерел фінансування, показники ефективності використання оборотних коштів, показники грошових потоків підприємства [1, 2, 3].

Методичний підхід до формування обліково-аналітичного забезпечення платоспроможності підприємства на основі обліково-аналітичних даних про власний капітал представлено на рисунку 1.

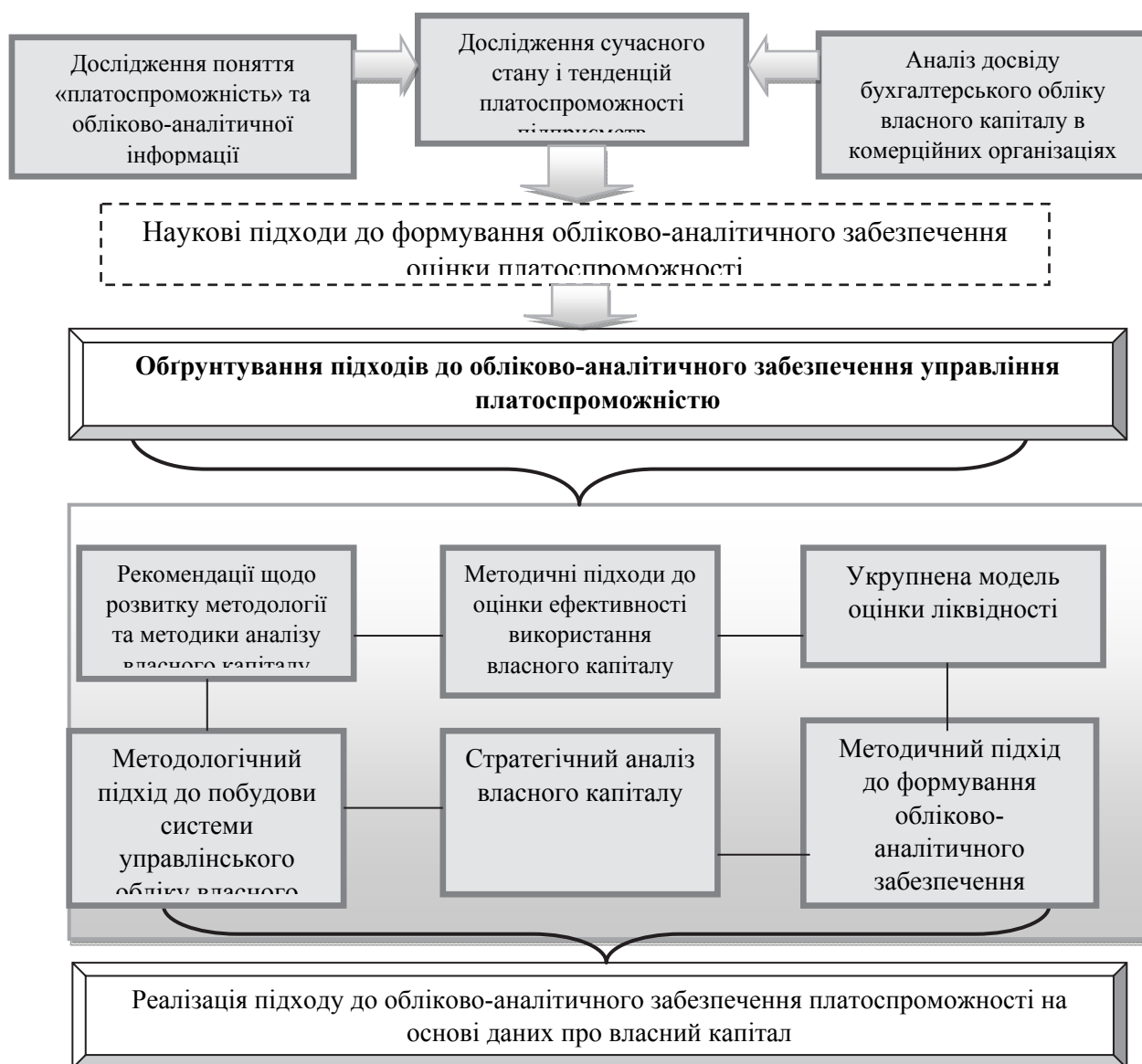

Рис.1. Методичний підхід до формування обліково-аналітичного забезпечення платоспроможності підприємства

Наукові підходи до формування обліково-аналітичного забезпечення оцінки платоспроможності складаються з дослідження поняття «платоспроможність» та обліково-аналітичної інформації, сучасного стану і тенденцій платоспроможності підприємств, аналіз досвіду бухгалтерського обліку власного капіталу в комерційних організаціях. На основі наукових підходів обґрунтовуються підходи до обліково-аналітичного забезпечення управління платоспроможністю: рекомендації щодо розвитку методології та методики аналізу власного капіталу, методичні підходи до оцінки ефективності використання власного капіталу, укрупнена модель оцінки ліквідності, методологічний підхід до побудови системи управлінського обліку власного капіталу, стратегічний аналіз власного капіталу, методичний підхід до формування обліково-аналітичного забезпечення платоспроможності. Як правило, досліджують поточну і перспективну платоспроможність. Поточна платоспроможність характеризує поточний стан розрахунків на підприємстві та аналізується на основі даних про його фінансові потоки: приток грошових коштів має забезпечити покриття поточних зобов'язань господарюючого суб'єкта. Перспективна платоспроможність визначає можливість підприємства у майбутньому розрахуватися за своїми короткостроковими боргами і досліджується переважно за допомогою показників ліквідності.

Таким чином, формування обліково-аналітичного забезпечення оцінювання платоспроможності на основі обліково-аналітичних даних про власний капітал надає можливість проаналізувати структуру джерел фінансування і зробити розрахунки щодо залежності рівня платоспроможності від величини власного капіталу підприємства.

Список літератури: 1. Волощук Л.О. Обліково-аналітичне забезпечення управління інноваційним розвитком підприємства / Л.О. Волощук // Праці Одеського політехнічного університету / Економіка. Управління. – 2011. – Вип. 2 (36). – С. 329–338. **2.** Голячук Н. Обліково-аналітичне забезпечення як важлива складова управління підприємством / Н.Голячук // Економічний аналіз : зб. наук. праць ; редкол.: С.І. Шкарабан (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2010. – Вип. 6. – Ч. 3. – С. 408–410. **3.** Загородній А.Г. Консолідація обліково-аналітичної інформації / А.Г. Загородній // Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку : збірник наукових праць ; відповідальний редактор О.Є. Кузьмін. – Львів : Видавництво Львівська політехніка, 2012. – С. 92–99. **4.** Камінська Т.Г. Обліково-аналітичне забезпечення фінансового менеджменту в сільськогосподарських підприємствах : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.06.04 / Т.Г. Камінська ; Нац. аграр. ун-т. — К. – 2006. — 20 с. **5.** Петренко С.М. Інформаційне забезпечення внутрішнього контролю господарських систем : монографія / С.М. Петренко. –

Донецьк : ДонНУЕТ, 2007. – 290 с. **6.** *Твердохліб М.Г.* Інформаційне забезпечення менеджменту : навч. посібник / *М.Г. Твердохліб.* – Вид. 2-ге, доп. та перероб. — К. : КНЕУ, 2002. — 224 с. **7.** *Тычинина Н.А.* Теоретическое обоснование содержания учетно-аналитического обеспечения устойчивого развития предприятия / *Н.А. Тычинина* // Вестник Оренбургского государственного университета. – 2009. – № 2. – С. 103–107. **8.** *Хахонова Н.Н.* Теоретико-методологическое исследование категории «учетно-аналитическая система» управления коммерческой организации / *Н.Н. Хахонова* // *Фундаментальные исследования.* – 2012. – № 9. – С. 231–234.